

Temat: Swobodny spadek ciał

Uczeń:

- posługuje się pojęciem przyspieszenie do opisu ruchu jednostajnie przyspieszonego prostoliniowego
- projektuje i przeprowadza doświadczenie dotyczące badania ruchu ciał swobodnie spadających, analizuje jego wyniki i formułuje wnioski
- opisuje swobodne spadanie ciał
- posługuje się pojęciem przyspieszenie ziemskie
- posługuje się pojęciem siła ciężkości
- projektuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące niezależność czasu spadania od masy ciała
- stosuje do obliczeń związek między masą ciała, przyspieszeniem i siłą.

Film z lekcji

Pytania do filmu:

1. Jakim ruchem porusza się spadające ciało z małej wysokości?
2. Jakim ruchem porusza się spadające ciało z dużej wysokości?
3. Ile wynosi przyspieszenie ziemskie?
4. Co to jest prędkość graniczna?
5. Czy na prędkość spadającego ciała ma wpływ masa?
6. Co ma wpływ na szybkość spadającego ciała?

Notatka z lekcji:

1. Spadające swobodnie ciało porusza się ruchem jednostajnie przyspieszonym.
2. Wszystkie ciała niezależnie od masy w pobliżu powierzchni Ziemi spadają z jednakowym przyspieszeniem $g = 10 \text{ m/s}^2$
3. Czas swobodnego spadania ciała z danej wysokości nie zależy od jego masy
4. Przyspieszenie ciał spadających swobodnie nie zależy od ich masy ani kształtu.

Ciekawostka.

FIZYKA WOKÓŁ NAS

Ponieważ spadanie swobodne może się odbywać wyłącznie w próżni, na świecie istnieją specjalne laboratoria posiadające wysokie tunele (w postaci wieży lub szybu wewnątrz ziemi), w których po wypompowaniu powietrza można przeprowadzać eksperymenty ze spadaniem swobodnym. Najbliżej Polski tego typu laboratorium znajduje się w Niemczech na Uniwersytecie w Bremie. Jest to wieża umożliwiająca wykonywanie rzutów z wysokości nieco ponad 100 m.

Tunel o wysokości ok. 100 m ciała spadające swobodnie przebywają w niecałe 5 s, niezależnie, czy jest to piłeczka pingpongowa czy kula do kręgli.

Pytania kontrolne:

- 1** Które z przedstawionych ciał spadnie jako ostatnie, jeżeli puści się je równocześnie z tej samej wysokości? Rozważ sytuację w dwóch przypadkach:

a) w próżni,

b) w powietrzu.

I

II

III

- 2** Jak łatwo zauważyć, kartka papieru spada dużo wolniej niż ciężka książka. Co się jednak stanie, gdy zrzucimy jednocześnie kartkę i ciężką książkę w sytuacji, w której:

a) kartka znajduje się pod książką,

b) kartka leży na książce?

Przeprowadź samodzielnie ten eksperyment. Upuszczaj kartkę z książką na miękką powierzchnię (np. kanapę albo poduszkę), żeby nie zniszczyć książki. Czy oba wyniki doświadczenia cię zaskoczyły? Czy jesteś w stanie je wyjaśnić?

- 3** Ciało spadające swobodnie z pewnej wysokości spada na ziemię po czasie 0,5 s. Czy ciało spadające swobodnie z 2 razy większej wysokości spadnie po dwa razy dłuższym czasie? Odpowiedź uzasadnij.